SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 108
van **MAARTEN DE VEUSTER**
datum: 21 december 2022

---

aan **JAN JAMBON**
MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Mozambique - Projecten rond gezondheidszorg

Het Afrikaanse land Mozambique is een van de drie partnerlanden binnen de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Daarbij wordt nauw samengewerkt met het Mozambikaanse Ministerie van Gezondheidszorg en met andere partners om het gezondheidssysteem te verbeteren. Die samenwerking werd vastgelegd in de vierde landenstrategienota (LSN IV), die loopt van 2021 tot 2025.

Een belangrijk element in dit partnerschap is de aandacht voor een betere toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg (SRHR). De Vlaamse Regering kent nu in dit kader subsidies toe aan twee projecten in de provincie Tete in Mozambique, specifiek gericht op kwetsbare groepen en met aandacht voor moeders en pasgeborenen.

Ik citeer uit de website van het Departement Kanselarij en Buitenlandse zaken:

"- Het International Centre For Reproductive Health Mozambique (ICRH-M) is een lokale NGO die samen met lokale partnerorganisaties en met de Mozambikaanse overheid inzet op het verbeteren van de toegang tot gezondheidszorg, met speciale aandacht voor onder andere mensen met een beperking. Het project omvat ook een onderzoeksluik in samenwerking met U-Gent. De subsidie loopt 4 jaar en bedraagt in totaal 1.500.000 euro.
- Doctors with Africa (CUAMM) is een internationale ngo die met dit project de uitdagingen van de klimaatveranderingen wil aanpakken voor de dienstverlening inzake seksuele en reproductieve rechten en gezondheid in de districten Angonia en Mutarara en in Tete-stad. Zij gaan dat doen door de dienstverlening van een aantal gezondheidscentra te ondersteunen en uit te breiden. De subsidie loopt 3 jaar en bedraagt ook 1.500.000 euro."

1. Kan de minister de doelstellingen van deze projecten concretiseren?
2. Wat omvat het onderzoeksluik dat mee wordt uitgevoerd door de UGent?
3. Zullen de doelstellingen van deze projecten meetbaar zijn en werden daarvoor key performance indicators (KPI's) vastgelegd? Wanneer volgt een eerste evaluatie?
4. Worden deze projecten stopgezet indien de doelstellingen/KPI's niet behaald worden?

Vlaams Parlement

JAN JAMBON
MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD
op vraag nr. 108 van 21 december 2022
van **MAARTEN DE VEUSTER**

---

1. Voor elk project wordt een projectdocument opgesteld waarin de doelstellingen in detail worden uitgewerkt. Dit document wordt als bijlage toegevoegd bij de nota VR.
   De doelstellingen van het project "International Centre For Reproductive Health Mozambique (ICRH-M)" zijn als volgt:
   1) *versterking van de capaciteit voor humane en bestendige dienstverlening van gezondheidscentra, zodat vrouwen een beroep kunnen doen op effectieve en veilige reproductieve gezondheidszorg en -voorzieningen en zodat er garantie is dat reproductieve gezondheidszorg alsook doeltreffend en veilig materiaal daarvoor beschikbaar is in negen gezondheidscentra en hun geografische werkgebieden in de provinciedistricten Macanga, Tsangano en Angónia*;
      Dit gaat onder meer over technische training van gezondheidswerkers, het verbeteren van de infrastructuur, de logistieke capaciteit en beheer van gezondheidsfaciliteiten en van het doorverwijssysteem naar andere gezondheidsfaciliteiten (inclusief in noodsituaties). Er is speciale aandacht voor inclusieve communicatie naar mensen met een handicap en kwetsbare groepen in het algemeen.
   2) *verhoging van de vraag naar en van het gebruik van seksuele en reproductieve gezondheidsdiensten, met speciale aandacht voor moeilijk te bereiken groepen en groepen met speciale behoeften*;
      Dit gaat onder meer over sensibilisering rond het belang van de gezondheid van moeders en pasgeborenen (prenatale screening en zorg alsook bevallings- en postpartumzorg) en het verhogen van de vraag naar deze diensten en naar seksuele en reproductieve gezondheidsdienstverlening in het algemeen (contraceptie en zwangerschapsvoorlichting). Specifieke inspanningen worden gedaan naar moeilijk bereikbare groepen en groepen met bijzondere behoeften (bijvoorbeeld vrouwen met een handicap en zwangere adolescenten in afgelegen gebieden).
   3) *formuleren, ontwikkelen en verspreiden van op bewijzen gebaseerde aanbevelingen op nationaal en provinciaal niveau over doeltreffende manieren van aanpak om in de behoeften van vrouwen, moeders en pasgeborenen te voorzien*.
      Dit gaat onder meer over de aanpak van pre- en postnatale screening, de voorziening van kwalitatieve voeding tijdens de zwangerschap en voor de borelingen, alsook van het bereiken van moeilijke of kwetsbare groepen, zoals zeer jonge vrouwen en vrouwen met een beperking.

   De doelstellingen van het project "Doctors with Africa (CUAMM)" zijn als volgt:
   1) *meer kwalitatieve en patiëntgerichte kraam-, jeugd- en jongerenvriendelijke diensten inzake seksuele en reproductieve gezondheidszorg in de provinciedistricten Mutarara, Angonia en de stad Tete*;
      Dit gaat onder meer over rehabilitatie en aanpassingen aan infrastructuur van gezondheidscentra om ze inclusief te maken en voorbereid te zijn op de gevolgen van de klimaatverandering, alsook over het voorzien van voldoende kwalitatief (medisch) materiaal, voldoende geschoold personeel en trainingen.
   2) *verbetering bij de lokale gemeenschappen, in het bijzonder de kwetsbare groepen, van de kennis van en de aandacht voor seksuele en reproductieve*

gezondheid en rechten en gezonde praktijken, vooral tijdens de zwangerschap en in de postnatale fase, en van de paraatheid ten aanzien van klimaatverandering;
Dit gaat onder meer over informeren van lokale gemeenschappen, in het bijzonder zwangere vrouwen en meisjes, over seksuele en reproductieve gezondheid en hun rechten (zoals risico's tijdens de zwangerschap en voorbereiding op de bevalling). Daarnaast behelst dit het informeren over risico's van klimaatverandering en het aanreiken van gezonde en klimaatvriendelijke praktijken.

3) *uitbreiden van de capaciteit op het gebied van wetenschappelijk onderbouwde planning, monitoring van de seksuele en reproductieve gezondheidszorg voor moeders, pasgeborenen en adolescenten op institutioneel, facilitair en gemeenschapsniveau en pleiten voor een permanent, ononderbroken, patiëntgericht en veerkrachtig karakter van deze diensten, ook in noodsituaties in de provincie Tete*.
Dit gaat onder meer over de productie van luisterspelen voor radio en van kortfilms op basis van ervaringen verzameld bij de lokale gemeenschappen, met inbegrip van de opleiding van een aantal journalisten en adolescenten hiervoor. De producties zullen uitgezonden worden door lokale radio's en gebruikt worden in de mobiele eenheden van het Instituut voor Sociale Communicatie van Mozambique (ICS) op verschillende locaties, bij evenementen en bij gezondheidscentra. Deze mobiele eenheden zijn mobilehomes of lichte vrachtwagens die zijn uitgerust met multimedia-apparatuur en geplaatst zijn op afgelegen locaties zonder internet of radio-ontvangst waar veel mensen bijeenkomen.

2. Het onderzoek moet leiden tot de realisatie van de derde doelstelling bij het project ICRH-M. De UGent wordt betrokken via ICRH-België (ICRH-B), een multidisciplinair onderzoeksinstituut binnen UGent, en zal ondersteuning en technische input leveren voor het onderzoek, alsook voor de versterking van gezondheidssystemen en de weerbaarheid inzake gezondheid van moeders en pasgeborenen.

   Met de technische bijstand van ICRH-B zullen ICRH-M en onderzoekspartners van de provincie Tete, zijnde het provinciaal onderzoekscentrum en de Zambeze Universiteit, onderzoeksactiviteiten uitvoeren bij (zwangere) vrouwen, personeel en overheidsinstellingen in de gezondheidszorg. Dit onderzoek moet enerzijds de bestaande verlangens en behoeften van deze groepen in kaart brengen, en anderzijds ook de uitdagingen voor het verstrekken van kwaliteitszorg waarmee gezondheidscentra of overheidsinstellingen worden geconfronteerd. Dit gaat onder meer over uitdagingen op gebied van gezinsplanning, gezonde voeding, lokale praktijken en infrastructuur, maar eveneens klimaatverandering en de gevolgen daarvan voor de gezondheidssector.

   De onderzoeksresultaten zullen de basis vormen voor aanbevelingen voor een effectieve aanpak van de noden van vrouwen, moeders en pasgeborenen.

   Via het *Academic Network for Sexual and Reproductive Health and Rights Policy* (ANSER), gecoördineerd door ICRH-B, zullen de resultaten van dit project op grote schaal worden verspreid en als model kunnen dienen in andere contexten.

3. De doelstellingen van de projecten zijn inderdaad meetbaar aan de hand van KPI's. Een resultatenkader met KPI's was een verplicht onderdeel van het projectvoorstel en als dusdanig een absolute selectievoorwaarde.

   Elke begunstigde organisatie bezorgt zesmaandelijks financiële en narratieve rapporten aan DKBUZA, waarin de voortgang aan de hand van de KPI's gerapporteerd wordt. Daarnaast is er continue opvolging van de projecten ter plaatse

door de diplomatiek vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in Maputo die ook als waarnemer aan de respectieve stuurcomités deelneemt.

De eerste rapportering van ICRH-M is voorzien in oktober 2023 en van CUAMM in januari 2024. Dit is zes maanden na de start van het respectieve project.

De bevoegde administratie voorziet ook in de mogelijkheid externe evaluatoren en auditeurs in te zetten bij de beoordeling van projecten. Dit is vastgelegd in een programma-overeenkomst.

4. De subsidieregelgeving voorzien in de Wet tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof wordt door DKBUZA nauwgezet toegepast voor alle toegekende subsidies.

   Volgens artikel 13 van deze wet zal de begunstigde van een subsidie tot onmiddellijke terugbetaling gehouden worden indien de begunstigde de voorwaarden van de verleende subsidie niet naleeft of de subsidie niet aanwendt voor de doeleinden waarvoor de subsidie verleend werd.